

HU
SOC

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2
กรกฎาคม -
ธันวาคม 2564

JOURNAL OF
**HUMANITIES
AND SOCIAL
SCIENCES**

BANSOMDEJCHAOPRAYA
RAJABHAT UNIVERSITY

ISSN
1906 - 1102

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2564)

Vol. 15 No. 2 (July - December 2021)

ISSN 1906 - 1102 (Print)

2673 - 0073 (Online)

วัตถุประสงค์

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำหนดออกปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน) และฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม) ของทุกปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ได้เผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัย รวมทั้งได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นทางวิชาการ และการวิจัยในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาในศาสตร์ดังกล่าวต่อไป

ขอบเขตเนื้อหา

บทความวิจัยและบทความวิชาการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์และ บทความหนังสือในสาขาที่เกี่ยวข้องทางศาสตร์มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ ปรัชญา ศาสนา ภาษาและวรรณกรรม จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ นาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ ศิลปะ ศิลปกรรม มานุษยวิทยา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สังคมวิทยา รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ นิติศาสตร์ วัฒนธรรมศึกษา การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์กับการพัฒนา คติชนวิทยา นิเทศศาสตร์

ทุกบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Reviewer) ที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสตร์ดังกล่าวไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ซึ่งทั้งผู้เขียนและผู้ประเมิน จะไม่ทราบข้อมูลรายชื่อของกันและกัน (Double - Blind Peer Review)

ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความต่าง ๆ ในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถือเป็นความเห็นและความรับผิดชอบของผู้เขียน

จัดพิมพ์โดย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

1061 ซอยอิสรภาพ 15 แขวงหิรัญรูจี เขตธนบุรี กรุงเทพฯ 10600

โทรศัพท์: 0 2473 7000 ต่อ 2073 มือถือ: 081 - 657 - 4023

อีเมล: husocjournal@bsru.ac.th

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินดา เกณฑ์มา
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บรรณาธิการบริหาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทชชยา วนนະบวรเดชน์
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาปี คงอินทร์
รองคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการฝ่ายวิชาการ

รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติ กิตติเลิศไพศาล
สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รองศาสตราจารย์ ดร.ธัญวรรณ กำคำ
สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณวดี ชัยชาญกุล
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชลลดา พงศ์พัฒนโยธิน
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาณี พัดทอง
ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญมิ่ง คำประเสริฐ
สาขาวิชาการจัดการทั่วไป คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นนท์ณิธิ ดุลยพิสิทธิ์
สาขาวิชาอาเซียนศึกษา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัค มหาวรากร
ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

กองบรรณาธิการฝ่ายประสานงาน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยงค์ อ่อนตา
สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัสวี ศรีราชเลา
สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาปี คงอินทร์
สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ค.บ.)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อารีย์ รุ่งแสง
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์อุตร หลักทอง

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์นิศาชล ฉัตรทอง

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์กุลชาติ ทักษ์ไพบูลย์

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

นางสาวศิริขวัญ ปิ่นเพชรสวรรค์

นักเอกสารสนเทศ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการฝ่ายพิสูจน์อักษร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาพรณ หิรัญวัชรฤกษ์

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณรัตน์ คนชื่อ

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพิชฌาย์ นพวงศ์ ณ อยุธยา

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์สุภัทรา จันทะคัต

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมทรัพย์ กรัณจักรวุฒิ

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ (ค.บ.)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิลเบิร์ต อีเดินส์ เมามีสรี

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์พิพิธพร อินพานิช

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

อาจารย์สไบทิพย์ คิมทอง

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

กองบรรณาธิการฝ่ายศิลปกรรม

อาจารย์ ดร.วิสิทธิ์ โพธิ์วัฒน์

สาขาวิชาออกแบบนิเทศศิลป์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านประเมินคุณภาพบทความประจำฉบับ (Peer Reviewer)

ศาสตราจารย์สุกัญญา สุจนายา

ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุปานี พัดทอง

ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพาภรณ์ บุญประเสริฐ

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิวัฒน์ สุธรรมดี

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

รองศาสตราจารย์ ดร.พรพรรณ จันทโรนานนท์

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ

คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทัยา สิทธิวิเศษ

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านประเมินคุณภาพบทความประจำฉบับ (Peer Reviewer)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสพงศ์ ผิวพอใช้

สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์

มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัฐศิรินทร์ ว่างานนท์

สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชาบริหารรัฐกิจ

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อาจารย์ ดร.ชนิด เผ่าพันธ์ดี

ผู้ช่วยรองอธิการบดีด้านการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

อาจารย์ ดร.วิเชียร ฤกษ์พัฒนกิจ

สถาบันอาหาร

รองศาสตราจารย์เอกธิดา เสริมทอง

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทระ คมขำ

ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วิไลลักษณ์

คณบดีวิทยาลัยการดนตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธรากร จันทนะสาโร

สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ทรงคุณวุฒิอ่านประเมินคุณภาพบทความประจำฉบับ
(Peer Reviewer)

อาจารย์ ดร.ดาริณี ชำนาญหอม
สาขาวิชานาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.ไพโรจน์ ทองคำสุก
สำนักการสังคีต กรมศิลปากร

บทบรรณาธิการ Editorial

สืบเนื่องจากประกาศ ก.พ.อ.เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2564 โดยเนื้อหาใจความสำคัญตอนหนึ่งได้กำหนดให้ผลงานทางวิชาการต้องได้รับการเผยแพร่ในวารสารวิชาการที่มีการตรวจสอบคุณภาพของบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบบทความ (Peer Reviewer) ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจากหลากหลายสถาบัน อย่างน้อย 3 คน คณะกรรมการกองบรรณาธิการวารสารฯ จึงได้ดำเนินการประชุมเพื่อพัฒนากระบวนการตรวจสอบคุณภาพบทความและมีมติเป็นเอกฉันท์ให้บทความทุกฉบับต้องผ่านกระบวนการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศฯ ดังกล่าว โดยเริ่มตั้งแต่วารสารปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เป็นต้นไป อันจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นในคุณภาพของวารสารให้เกิดขึ้นกับผู้อ่านและผู้สนใจที่จะส่งบทความเพื่อเผยแพร่กับทางวารสารฯ

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เสนอบทความที่มีเนื้อหาทางมนุษยศาสตร์ในหลากหลายแขนง จำนวน 12 บทความ ครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญทางวิชาการ ได้แก่ การวิเคราะห์บทละครและบทเพลง การส่งเสริมการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ตัวอักษรในภาษาเชิงภาษาศาสตร์ การพัฒนารูปแบบเพลงไทยเดิม การศึกษาและสร้างสรรค์กระบวนการทางนาฏยศิลป์ การวิเคราะห์ปัญหาการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การพัฒนาทักษะทางดนตรีสากล รวมถึงบทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) ในประเด็นของพฤติกรรมองค์กรและการพัฒนาองค์กร

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สาระต่าง ๆ จากวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อท่าน ทั้งด้านแนวคิด วิธีดำเนินการศึกษา ผลการศึกษา และเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาศักยภาพทางวิชาการต่อไป

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาปี คงอินทร์

จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Publication Ethics)

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มีวัตถุประสงค์ในการเผยแพร่ ดังนี้ เพื่อเป็นพื้นที่ในการเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ ดังนั้น เพื่อให้การเผยแพร่เป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานการตีพิมพ์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จึงได้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติ และจริยธรรมการตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ โดยได้กำหนดบทบาทสำหรับผู้นิพนธ์ (Author) บรรณาธิการวารสาร (Editor) และผู้ประเมินบทความ (Reviewer) เนื่องด้วยบุคคลทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าวเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน จึงใคร่ขอให้บุคคลทั้ง 3 กลุ่มนี้ได้ศึกษาและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด เพื่อประโยชน์ต่อผู้อ่านและแวดวงวิชาการต่อไป

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors)

1. ผู้นิพนธ์ต้องซื่อสัตย์ มีคุณธรรม และมีจรรยาบรรณในการวิจัย การดำเนินงานและการรายงานผลการวิจัย
2. ผู้นิพนธ์ต้องรับรองว่าผลงานที่เขียนขึ้นได้มาจากข้อเท็จจริงจากการศึกษา ไม่บิดเบือนข้อมูลและไม่มีข้อมูลที่เป็นเท็จ
3. ผู้นิพนธ์ต้องมีความรับผิดชอบต่อผลงานของตน และรับรองว่าผลงานไม่เคยถูกตีพิมพ์หรือกำลังอยู่ในระหว่างขั้นตอนการพิจารณาตีพิมพ์ที่ใด
4. ผู้นิพนธ์ต้องระบุชื่อผู้เป็นเจ้าของผลงานร่วมทุกคนอย่างชัดเจนในกรณีที่ไม่ได้เขียนคนเดียว

จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Publication Ethics)

บทบาทและหน้าที่ของผู้นิพนธ์ (Duties of Authors) (ต่อ)

5. ผู้นิพนธ์ต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่นที่ปรากฏอยู่ในงานของตน รวมทั้งการเขียนบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนดไว้
6. ผู้นิพนธ์ต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนในการทำวิจัยนี้ และระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
7. ในกรณีที่ผู้นิพนธ์ทำผิดข้อตกลง วารสารจะตัดสิทธิการตีพิมพ์ เป็นระยะเวลาอย่างน้อย 2 ปี และวารสารจะแจ้งผู้นิพนธ์และหน่วยงานที่ผู้นิพนธ์สังกัดแล้วแต่กรณีหรือทั้งสองอย่าง

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of Editors)

1. บรรณาธิการมีหน้าที่ดำเนินงานวารสารให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของวารสาร ปรับปรุงและพัฒนาวารสารให้ได้มาตรฐานสากลอย่างสม่ำเสมอ
2. บรรณาธิการมีหน้าที่ดำเนินการงานวารสารโดยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้นิพนธ์ ผู้อ่าน ผู้ประเมินบทความ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
3. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคัดเลือกบทความเพื่อเข้าสู่กระบวนการประเมินคุณภาพเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร โดยพิจารณาจากความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ
4. ระหว่างการประเมินบทความ บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้นิพนธ์และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง
5. บรรณาธิการมีหน้าที่ตรวจสอบบทความในด้านการคัดลอกผู้อื่น (Plagiarism) และการนำบทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นแล้วมาเสนอเพื่อขอรับการตีพิมพ์ซ้ำเพื่อให้บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว

จริยธรรมการตีพิมพ์ผลงานในวารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (Publication Ethics)

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการวารสาร (Duties of Editors) (ต่อ)

6. หากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นหรือการนำบทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นแล้วนำมาเสนอเพื่อขอรับการตีพิมพ์ซ้ำ บรรณาธิการจะหยุดกระบวนการประเมินบทความและหากบทความได้รับการเผยแพร่ไปแล้ว บรรณาธิการจะใช้สิทธิในการถอดถอนบทความและแจ้งผู้พิมพ์หรือหน่วยงานที่ผู้พิมพ์สังกัดแล้วแต่กรณีหรือทั้งสองอย่าง
7. บรรณาธิการไม่ตีพิมพ์บทความในวารสารเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน
8. บรรณาธิการจะปกป้องมาตรฐานของทรัพย์สินทางปัญญาจากการแสวงหาผลประโยชน์และความต้องการทางธุรกิจ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers)

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับของบทความที่ส่งมาเพื่อขอรับการประเมินแก่บุคคลอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้อง (Confidentiality)
2. ผู้ประเมินบทความต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์หรือเหตุผลอื่น ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นอย่างอิสระได้ โดยผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้น
3. ผู้ประเมินบทความควรทำการประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาจากคุณภาพของบทความเป็นสำคัญ ไม่ใช่ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ (Duties of Reviewers) (ต่อ)

4. หากผู้ประเมินบทความพบว่าบทความที่ประเมินมีส่วนหนึ่งส่วนใดที่มีความเหมือนหรือความซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่น ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบด้วย

สารบัญ

Table of Contents

บทความวิจัย

การเปรียบเทียบการเล่าเรื่องในนิทราชาคริตฉบับการ์ตูน <i>จารุวัฒน์ ทองใส และนิธิอร พรอำไพสกุล</i>	1
การมีส่วนร่วมของชุมชนท่องเที่ยวโอท็อปนวัตวิถีบ้านต้นโพธิ์ จังหวัดปทุมธานี เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน <i>กัณฑ์ชา ศรีอยุธยา</i>	33-63
การศึกษาบทบาทหน้าที่ของบทเพลงสำนักในพระมหากษัตริย์คุณ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช <i>ฉัตรชัย อภิวัฒน์สนอง หทัยรัตน์ ทัพบพร และอัศวินท์ เรืองรอง</i>	64-91
การสร้างสรรคเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงม้ารำ 3 ชั้น ตามแบบฝึก ฆ้องวงใหญ่ 11 ท่าของครูสุรินทร์ สงค์ทอง <i>บัณฑิต กลิ่นสุคนธ์</i>	92-130
ตลกกลืน: กลวิธีและหาसरสในการแสดง <i>ปรัชญาวลี มาลัยนาค</i>	131-146
ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนที่เรียนภาษาไทย เป็นวิชาเอกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ยูนิานาน สาธารณรัฐประชาชนจีน <i>วิโรจน์ กองแก้ว</i>	147-170
พุทธศาสนานาฏกรรม: การสร้างสรรค์นาฏศิลป์จากบริบท สังคมร่วมสมัยในพระพุทธศาสนาเรื่องพุทธศาสน์ ศรัทธา ผ้าเหลือง <i>ฐาปนีย์ สังสิทธิ์วงศ์</i>	171-196

สารบัญ Table of Contents

บทความวิจัย

กระบวนการออกแบบองค์ประกอบการเคลื่อนไหวร่างกาย กรณีศึกษา การแสดงชุด “ร่างลวง”: การออกแบบ การเคลื่อนไหวร่างกายจากแนวคิดกลองสลับลาย <i>ธนะพัฒน์ พัฒน์กุลพิศาล</i>	197-226
---	---------

บทความวิชาการ

การพัฒนาผู้บรรเลงวงดุริยางค์เครื่องลมระดับมัธยมศึกษา ในประเทศไทย ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ ของไวรัสโคโรนา 2019 <i>ณัฐศรัณย์ ทฤษฎีคุณ</i>	227-248
--	---------

การศึกษาเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความหมาย เสียงอ่าน รูปอักษร และการใช้ของอักษร “在” <i>ศุภชัย ศรีอักษร</i>	249-273
---	---------

ไตรภูมิพระร่วง: คติความเชื่อเรื่อง “นรก” ปรากฏการณ์ การผลิตซ้ำ ในเพลงลูกทุ่งปัจจุบัน <i>สมบัติ สมศรีพลอย</i>	274-303
--	---------

อสังการแห่งขบวนแห่องค์เทพรอบเมือง: การสร้างสรรค์ภาพถ่าย ผ่านสื่อสัญญาณทางวัฒนธรรมเชิงการท่องเที่ยว <i>ปัทมาสน์ พิณนุกูล</i>	304-330
---	---------

ปริทัศน์หนังสือ (Book Review)

พฤติกรรมองค์การและการพัฒนาองค์การ <i>นิศาชล ฉัตรทอง</i>	331-351
--	---------

อลังการแห่งขบวนแห่องค์เทพรอบเมือง: การสร้างสรรค์ภาพถ่าย
ผ่านสื่อสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมเชิงการท่องเที่ยว

The Magnificence of Chinese Gods Street Procession
Around the Town Center: Photographs Created
Through Symbolic Expression of Cultural Tourism

(Received: June 2, 2021 Revised: Nov 15, 2021 Accepted: Dec 20, 2021)

ปัทมาสน์ พิณนุกูล¹
Patamas Pinnukul

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอขบวนแห่องค์เทพรอบเมืองใน “พิธีอ๊วแก๊ง” ในงานประเพณีถือศีล กินผักจังหวัดภูเก็ต โดยเริ่มขบวนแห่ตั้งแต่วันที่ 2 - 9 เดือน 9 ตามปีจันทรคติจีน ซึ่งการศึกษาพิธีอ๊วแก๊งเสมือนเป็นการออกเสด็จประพาสขององค์เทพกั๋วอ่องไต่เต๋ ที่สะท้อนถึงรูปแบบการเสด็จเยือนราษฎรของพระมหากษัตริย์จีนในอดีต ไปตามเส้นทางในย่านชุมชนเมืองเก่าภูเก็ตที่ทุกศาลเจ้าต้องผ่าน โดยมีจุดประสงค์สำคัญเพื่อไปประกอบพิธีการอัญเชิญ “เฮี้ยวโหยย” หรือไฟศักดิ์สิทธิ์ที่บริเวณแหลมสะพานหินหรือริมทะเล ถือเป็นหัวใจสำคัญในงานประเพณีถือศีลกินผักและเป็นการแสดงออกทางสัญลักษณ์เสมือนการย้อนอดีตบนพื้นที่ความทรงจำที่บรรพบุรุษ ชาวจีนได้เดินทางจากแผ่นดินเกิดมาใช้ชีวิตในเมืองภูเก็ตตลอดเส้นทางมีฉ้ายอ๊วที่ร่วมในขบวน และจำนวนผู้คนที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรมที่สร้างความเป็นอัตลักษณ์โดดเด่นโดยเฉพาะการประทับร่างทรง

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

ขององค์เทพ เกิดเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมในกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ ความเป็นตัวตนในพื้นที่พิธีกรรมที่สร้างความตื่นตาตื่นใจ อันเป็นที่จับจ้อง ของสื่อต่าง ๆ และกลุ่มนักท่องเที่ยว การนำเสนอด้วยวิธีการสร้างสรรค์ ภาพถ่ายผ่านสื่อสัญญาณวัฒนธรรมเชิงการท่องเที่ยวที่ถูกบันทึกภายใต้ ความทรงจำด้วยภูมิทัศน์สื่อที่สะท้อนความเป็นไปในบริบทการท่องเที่ยว ผ่านมิติภาพแทนความหมาย หรือภาษาภาพ มีส่วนส่งเสริมเศรษฐกิจ ด้วยการโฆษณาจากภาพถ่าย การสร้าง “ภาพลักษณ์” ที่ดีขององค์การ ผ่านภาพถ่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์ และเก็บไว้เป็นประวัติศาสตร์แก่คนรุ่นหลัง ให้เกิดภูมิรู้ เป็นการอนุรักษ์อัตลักษณ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามของบรรพชนให้คงอยู่คู่กับชุมชน ตลอดจนเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมที่ทำให้ประเพณีกินผักของจังหวัดภูเก็ตเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก

คำสำคัญ: ขบวนแห่องค์เทพ, สื่อสัญญาณ, วัฒนธรรมเชิงการท่องเที่ยว

Abstract

This article aimed to present the Chinese Gods Street Procession around the town center during the “Yew Keng Ceremony”, Vegetarian Festival in Phuket. The procession starts from the 2nd to the 9th of the 9th month according to the Chinese lunar year. Yew Keng Ceremony is originated from a visit of the Emperor Gods, “Kiu Hong Tai Teh” which reflects the visit pattern of the King of the Chinese monarchs in the past. The procession is held along several roads in Phuket Old Town. With an important purpose of carrying “Hiew Hoi” or sacred fire at Saphan Hin Cape or at the seaside, it is considered to be the heart of Vegetarian Festival and it is a symbolic expression like going back in time on the memory of the Chinese ancestors who traveled afar from the motherland to reach and live in Phuket. Along the way, there were Chai Yiu who participated in the procession followed by the number of people taking part in the rituals that created a distinctive identity, especially chanting medium of the gods. Apparently, it is a social phenomenon in the process of creating an identity in an exciting ritual space attracting various media and tourist groups. Photographs through symbolic expression of cultural tourism were created to reflect the context of tourism through visual dimensions. Those photographs representing the meaning or visual language can increase the economy growth through advertisement. A good “image” of the organization via photographs can keep a history for future generations and raise the awareness of preserving identity and ancestors’ culture

and traditions as well as promoting cultural tourism that makes Phuket's Vegetarian Festival traditionally known around the world.

Keywords: Gods Street Procession, Symbolic Expression, Cultural tourism

บทนำ

ประเพณี วัฒนธรรมเป็นการสื่อสารที่บันทึกเรื่องราวตามแบบแผนจารีตประเพณีอันวิจิตรแห่งสุนทรียรสทางศิลปะที่สะท้อนถึงความเจริญงอกงามทางอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นถึงรูปแบบของกิจกรรมมนุษย์ และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้รูปแบบของกิจกรรมมีความสำคัญที่เด่นชัดตามการดำเนินวิถีชีวิตซึ่งสามารถแสดงออกได้หลากหลายสืบผ่านเชิงสัญลักษณ์งานศิลปกรรมต่าง ๆ ประเพณีและวัฒนธรรม รวมถึงทางพฤติกรรมอันเป็นผลผลิตสร้างของคนในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่ผูกติดอยู่กับคติ ความเชื่อ ศาสนา โดยผ่านบทบาทและความต่อเนื่องของพื้นที่ทางสังคมที่สืบสานติดต่อกันมายาวนาน จึงต้องทำความเข้าใจและเรียนรู้ประวัติศาสตร์ บริบทความเป็นมาจากช่องทางที่ปรากฏให้เห็นตามสื่อต่าง ๆ ด้วยการบันทึกข้อความ การสื่อสารผ่านการเล่าเรื่อง รวมถึงภาษาภาพ

“ศิลปะการถ่ายภาพ” เป็นการสื่อสารเรื่องราว เหตุการณ์ ช่วงกาละ-เทศะ แต่การสร้างสรรคภาพถ่ายมิใช่เป็นเพียงแค่การบันทึกเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งเท่านั้น แต่ผู้บันทึกภาพอาจเก็บภาพแทนความทรงจำ ภาพบางภาพอาจกลายเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญซึ่งหยิบยกมาอธิบายปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงความเป็นกลุ่มชนชาติ จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตทางวัฒนธรรมในรูปแบบความเป็นอัตลักษณ์ (Identity) ที่ทำให้กลุ่มนักท่องเที่ยวไทย/ต่างชาติสัมผัสได้ถึงแก่น

ปัจจุบันภาพที่ปรากฏตามสื่อการท่องเที่ยวไม่ว่าจะเป็นสื่อชนิดใด จะมีหน้าที่ที่แตกต่าง เช่น ภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพป้ายโฆษณา ภาพที่ปรากฏจากสื่อดิจิทัล สื่อวีดิทัศน์ เป็นต้น สื่อบางชนิดสามารถนำเสนอเป็นภาพนิ่ง สื่อบางชนิดสามารถรับชมได้ทั้งภาพและเสียง อย่างไรก็ตาม การนำเสนอเรื่องราวด้วยสื่อทุกชนิดล้วนกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ซึ่งสื่อที่เป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารเรื่องราวความทรงจำต่าง ๆ มาอย่างยาวนาน

คือ ภาพถ่าย เป็นสื่อประเภทภาพนิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความทรงจำในอดีต
สู่การเปลี่ยนแปลงถึงปัจจุบัน ดังจะเห็นว่าภาพถ่ายได้มีส่วนร่วมในการสร้าง
ปรากฏการณ์การท่องเที่ยวในแต่ละยุคสมัยให้ได้รับความนิยม และในส่วน
ของช่างภาพได้เรียนรู้การถ่ายภาพอย่างมืออาชีพ เพื่อบันทึกภาพความเป็น
อัตลักษณ์ที่สามารถสื่อความหมายในรูปแบบของภาพถ่าย สุรพงษ์ บัวเจริญ
(2554, น. 258-303) ผู้บันทึกเรื่องราว และเป็นนักถ่ายภาพต้องถ่ายทอด
เรื่องราวของภาพ (Story) ให้บุคคลทั่วไป หรือผู้ชมสามารถเข้าใจสิ่งที่
ต้องการนำเสนอทั้งการสื่อสารทางความหมาย บรรยากาศ อารมณ์ (Mood)
สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) โดยการเน้นจุดเด่น ความสมดุล ความกลมกลืน
และความแตกต่าง รวมถึงการจัดองค์ประกอบภาพ (Composition)
จากภาพถ่ายธรรมดา ๆ ในอดีตอาจได้เปลี่ยนสถานะกลับมาแสดงบทบาท
ให้เป็นที่ประจักษ์ตามหนังสือประวัติศาสตร์ และสื่อออนไลน์ต่าง ๆ ที่เล็งเห็น
ถึงคุณค่าเชิงวัฒนธรรม

ประเพณีกินผัก จังหวัดภูเก็ต เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สร้าง
ปรากฏการณ์กระแสการท่องเที่ยวที่มีผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก
ผู้มีส่วนร่วมในประเพณีต่างบันทึกภาพแห่งความทรงจำด้วยรูปแบบต่าง ๆ
รวมถึงการบันทึกภาพการนำเสนอสื่อภาพนิ่งผ่านมุมมอง เทคนิคการถ่ายภาพ
ที่สื่อสัญลักษณ์ทางความหมายงานประเพณีกินผักที่ทุกสื่อสำนักข่าวต่าง
“จับจ้อง” ถ่ายทอดเพื่อนำเสนอเรื่องราวความอลังการ สีสนในพิธีกรรม
ด้วยรูปแบบที่แตกต่างกันถึง เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวกลุ่มต่าง ๆ เข้าร่วม
ชม และสัมผัสถึงพิธีกรรมในช่วงประเพณีกินผัก ซึ่งพิธีกรรมที่ได้รับความนิยม
ในกระแสทางสังคมเป็นพิธีกรรมที่ผู้คน และนักท่องเที่ยวเฝ้าชมปรากฏการณ์
นั่นคือ พิธีกรรมอ้วกแก้ว เป็นขบวนแห่องค์เทพรอบเมือง ประชาชนส่วนใหญ่
แต่งกายที่สื่อสัญลักษณ์ด้วยเสื้อผ้าสีขาว มีการใช้ธงสีเหลืองประดับประดา
ไปทั่วเมือง และมีเสียงประทัดดังสนั่นในบริเวณศาลเจ้า ตลอดจนตามท้องถนน
ที่เป็นเส้นทางของขบวนแห่องค์พระ นอกจากนี้ยังมีการประทับทรง

ขององค์เทพในร่างของม้าทรง เพื่อประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ รวมถึงการใช้เหล็กแหลม หรือศาสตราอาวุธมีคมหลายหลากชนิดตีแทงตามร่างกายของม้าทรงที่องค์เทพกำลังเข้าประทับทรง เพื่อแสดงถึงอิทธิฤทธิ์ อภินิหารขององค์เทพ อันเป็นอัตลักษณ์เฉพาะ และเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่เป็นจุดเด่นสำคัญ (Highlight) ของประเพณีกินผัก ส่วนพิธีสงฆ์ ก้าวอ่องไตเต่ และพิธีกรรมส่งองค์เทพหยกอ่องซ่งเต่ เป็นคำคืบแห่งขบวนส่งเสด็จองค์เทพก้าวอ่องไตเต่ ความอลังการแห่งขบวนแห่องค์เทพรอบเมืองสร้างความตื่นตาตื่นใจแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงผู้เข้าร่วมพิธีกรรมจำนวนมาก ทั้งที่เป็นคนไทยและคนต่างชาติ ต่างต้องการมีส่วนร่วมในพิธีกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบพิธีกรรมบางส่วนเพื่อให้ดูยิ่งใหญ่ และเป็นการช่วยเน้นการนำเสนอเพื่อการท่องเที่ยว แต่ยังคงความเป็นอัตลักษณ์ของพิธีกรรมนั้น ๆ สิ่งเหล่านี้กลายเป็นสีสันแห่งความศรัทธาที่ยัง “ตราตรึง” อยู่ในดวงจิตของผู้ที่มีส่วนร่วมในพิธีกรรม

ดังนั้น การนำเสนอภาพถ่ายที่สื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ในพิธีกรรมเพื่อให้ผู้เสพสื่อ ผู้บันทึกภาพ และผู้เข้าร่วมพิธีกรรมเข้าใจแก่นแท้ของพิธีกรรม การปลูกจิตสำนึกที่ดีต่อคนในพื้นที่ที่สร้างปรากฏการณ์ทางสังคม และวัฒนธรรมความเป็นถิ่นให้ชัดเจนไว้ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสะท้อนถึงพฤติกรรมแสดงออกที่เคลื่อนไหวอย่างเป็นพลวัตนั้น ย่อมเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงในพื้นฐานของวัฒนธรรมความเชื่อที่ทำให้เกิดแนวความคิด และจุดมุ่งหมายที่แตกต่างไปจากเดิม รวมทั้งอาจมีพิธีกรรมประดิษฐ์เพิ่มเติมขึ้นเพื่อการบริโภคนิยมตามยุคสมัยและการรับใช้สังคม โดยเฉพาะขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมที่ยึดถือปฏิบัติที่เกิดขึ้นในชุมชนอย่างต่อเนื่องได้สร้างความประทับใจให้แก่กลุ่มนักท่องเที่ยว บุคคลทั่วไปที่พบเห็นได้ถ่ายภาพเพื่อเก็บภาพความทรงจำทางประวัติศาสตร์ และได้ตระหนักถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดงามที่สืบทอดจากอดีต รวมถึงกระบวนการในการสืบสานประเพณีมาจนถึงปัจจุบัน

บทความนี้มุ่งอธิบายการนำเสนอภาพความทรงจำหรือภาพแทนความหมายทางสัญลักษณ์ในบริบทของพิธีกรรมที่มีความโดดเด่นในขบวนแห่องค์เทพกั๋วอ่องโต่โต่ และองค์เทพต่าง ๆ รอบเมือง คือ “พิธีกรรมอิวแก๊ง” และ “พิธีกรรมสว่างกั๋วอ่องโต่โต่” นับเป็นช่วงเวลาของการปรากฏกายองค์เทพในการประทับร่างทรง และการเปลี่ยนพื้นที่สาธารณะให้กลายเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เพื่อสร้างเรื่องราว และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการประกอบสร้างพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ด้วยการจัดรูปแบบองค์ประกอบตามความเชื่อ ความหมายเชิงสัญลักษณ์ที่สื่อลักษณะความเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นคนจีนที่ยึดตามหลักปฏิบัติ และกฎระเบียบในงานประเพณีถือศีลกินผัก ด้วยการสร้างสรรค์ผ่านภาพถ่ายภูมิทัศน์สื่อความหมายเชิงสัญลักษณ์ เนื้อหา การประดิษฐ์พื้นที่การจัดวางองค์ประกอบ ในแนวคิดสัญลักษณ์ของ Ferdinand de Saussure (1857 - 1912) และ Charles Sanders Peirce (1839 -1914) กับกระบวนการสร้างสื่อสัญลักษณ์ด้วยภาพ (Signification Visual Media) ทางวัฒนธรรมเชิงการท่องเที่ยว ภายใต้กระบวนการนำเสนอผ่านสัญลักษณ์ ‘เป็นตัวแทน’ ภาพแทน (Representations) สะท้อนความจริงสู่การประกอบสร้างความหมายผ่านภาษาภาพสะท้อนโลกของความเป็นจริง (Reflective approach) หรือเลียนแบบความจริง (Reflecting or Imitating) โดยการใช้ร่างกายเป็นเครื่องมือที่ช่วยจำลองของโลกความจริง (Mimetic) ในรูปสัญลักษณ์เชิงภาพ (Visual signs) (Stuart Hall, 2013, pp. 10 - 11) ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาพแทนในรูปสัญลักษณ์สื่อกระบวนการสร้างและผลิตความหมายเชิงสัญลักษณ์ในมิติเวลาของประเพณีถือศีลกินผัก ในความเหมือนจริงนิยม “เล่าเรื่องด้วยภาพ” ดังนี้

1. องค์ประกอบ และกระบวนการถ่ายภาพสร้างสรรค์ สำหรับการท่องเที่ยวดินแดนแห่งวัฒนธรรม

ภาพถ่ายที่เปรียบเหมือนสาร (Message) ที่ผู้ส่งสารส่งออกไปยังผู้รับสาร ลักษณะเป็นมวลชน (Mass) จึงเป็นสื่อกลาง (Media) หรือ

ช่องทาง (Channel) ที่ผู้ส่งสารต้องหาวิธีการในการส่งสารให้ไปถึงตัวผู้รับสาร การถ่ายภาพทุกชนิดที่ผู้ส่งสารมีเจตนาจะส่งสารด้วยภาพและ/หรือผ่านช่องทางออกไปสู่ผู้รับสารจึงเรียกว่า “การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร” สื่อความหมายถึงการถ่ายภาพเพื่อนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารซึ่งกันและกัน ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร (กนกรัตน์ ยศไกร, 2552, น.14) ภาพถ่ายจึงเข้ามามีบทบาทเพื่อสื่อสารในวิถีชีวิต การท่องเที่ยวที่สร้างสื่อความหมาย มิติมุมมองการขับเคลื่อนผ่านสื่อในรูปแบบ “ภูมิทัศน์สื่อ” (Media Landscape) มีกระบวนการสร้างที่หลากหลายสื่อประเภทต่าง ๆ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ ตลอดจนสื่อสังคมออนไลน์ ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันสื่อท่องเที่ยว (Tourism Media) เป็นเหตุให้ต้องสร้างความเข้าใจถึงสภาพแวดล้อมหรือบริบทต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความน่าสนใจในลักษณะเนื้อหาที่สื่อ (ปรัชญา เปี่ยมกฤษฎ, 2562, น.115) การถ่ายภาพเป็นเครื่องมือในกระบวนการสื่อสาร และการสร้างภาพนัยยะเชิงความหมายเสมือน เป็นภูมิทัศน์สื่อที่ไหลเลื่อนขับเคลื่อนทางด้านการท่องเที่ยวให้เห็นถึงภายใต้บริบทของการสื่อสาร ภาพถ่ายทางการท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม

ภาพถ่ายทางการท่องเที่ยวแนวประเพณีและศิลปวัฒนธรรม มีกระบวนการถ่ายภาพ และขั้นตอน การวางแผนในการดำเนินงานอย่างรอบคอบเหมือนกับการถ่ายภาพเชิงสารคดี เพราะวิถีธรรมชาติของงานภาพถ่ายแนวนี้มีความเกี่ยวข้องกับฤดูกาล รอบปีที่หมุนเวียน ช่วงเวลารวมปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกอาจเกิดความเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งผู้เขียนนำเสนอความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ช่วงเวลาในประเพณี ถือเป็นถิ่นพักผ่อนเป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน ในจังหวัดภูเก็ต ในกระบวนการสร้างภูมิทัศน์สื่อ และเป็นกลไกที่ชี้ให้เห็นถึงแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นจุดขายและจุดเด่นของประเพณี วิถีชีวิต และพื้นที่ด้านสถาปัตยกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความหมายต่อการเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณี และการดำรงอยู่ รวมถึงการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ชุมชน

อันแสดงถึงร่องรอยความทรงจำผ่านมุกกล้อง กลุขณ์ ทองเลิศ (2554, น. 161-164) กล่าวว่า ประเพณีและศิลปวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตของคนในชาติหรือ ชุมชนแต่ละแห่ง ดังนั้น นักถ่ายภาพจึงต้องศึกษาข้อมูลและกำหนดการที่เกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ รวมถึงต้องพึงระวังข้อห้ามต่าง ๆ ก่อนบันทึกภาพ เพราะแบบแผนของประเพณีในวิถีวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นอาจตั้งอยู่บนรากฐานของความเชื่อและความศรัทธาทางศาสนา

การสื่อความหมายด้วยภาพถ่ายเป็นการเล่าความด้วยภาพ เริ่มต้นด้วยแนวคิด “เหมือนจริงนิยม” (Realism) ผสมผสานกับการคิดค้นประดิษฐ์ด้วยกล้องถ่ายภาพรูเข็ม ทำให้เกิดการเปรียบเทียบระหว่างการมองเห็นด้วยภาพที่เกิดขึ้น พัฒนาสู่ทฤษฎีการรับรู้แบบแนวคิดการสร้างสรรคความรู้อ (Constructivism) ภาพถ่ายตามแนวคิด “เหมือนจริง” คือ ภาพที่ถ่ายทอดวัตถุด้วยความเที่ยงตรง และแสดงให้เห็นรายละเอียด (กนกรัตน์ ยศโกร, 2552, น. 3) ในกระบวนการสร้างสรรค์ภาพถ่ายสิ่งสำคัญอย่างมาก นั่นคือการสร้างมโนทัศน์ในการถ่ายภาพ (Visualization in Photography) “การมองเห็น” และ “การสัมผัส” จะเห็นลักษณะมุมมองของภาพที่จะโฟกัสกับวัตถุ/สัญลักษณ์นั้น ซึ่งเป็นฉากเหตุการณ์ที่อยู่ตรงหน้าหรือรอบตัวเรามีลักษณะเป็นสามมิติ ซึ่งต้องถ่ายทอดออกมาให้เป็นรูปแบบภาพถ่ายสองมิติ เพื่อให้วัตถุ ฉาก และเหตุการณ์ ร้อยเรียงเนื้อหาที่สื่อเป็นภาษาภาพ ที่สร้างความสมจริงหรือแนวสันนิยม/เหมือนจริงนิยม (Realism) และวิญญาณ (Soul) ให้แก่ภาพถ่าย มิใช่เพียงสื่อความเป็นไปอย่างตรงไปตรงมา โดยกำหนดให้บทบาทของเทคโนโลยีเป็นเพียงเครื่องมือเพื่อทำให้การสื่อสารนั้น ๆ บรรลุผล สอดแทรก “แนวคิด” (Concept) อารมณ์ (Emotion) ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้ถ่ายภาพอย่างมีศิลปะ สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแนวทางการเสนอแนะสิ่งที่ตีงามของมวลมนุษย

การถ่ายภาพท่องเที่ยวแนวประเพณีและศิลปวัฒนธรรมต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการ ดังที่ สุรพงษ์ บัวเจริญ (2554, น. 258-303) ให้ข้อมูลองค์ประกอบที่สำคัญซึ่งประกอบด้วย 1) ส่วนประกอบภาพ (The image Components) คือ ส่วนประธาน (Principal) ที่สร้างจุดสนใจหลักที่ต้องการนำเสนอในภาพ ส่วนรองประธาน (Subordination) ทำหน้าที่เสริมให้ส่วนประธานเกิดความสำคัญของภาพ 2) การกำหนดจุดเด่นของภาพ (Dominance) และเป็นจุดศูนย์กลางรวมความคิดของภาพ (Central Idea) ซึ่งเป็นจุดที่โดดเด่นมีพลังอำนาจในการดึงดูดสายตาดีกว่าส่วนอื่น ๆ ด้วยการกำหนดจุดเด่นของภาพหรือใช้ทฤษฎีการจัดวาง นั่นคือ กฎสามส่วน (Rule of Third) การแบ่งภาพออกเป็นสามส่วนทั้งแนวตั้ง และแนวนอน บริเวณแนวเส้นแบ่งพื้นที่ทำให้เกิดจุดตัดทั้งหมด 4 จุด แบ่งพื้นที่ภาพเป็น 9 ช่อง จุดตัด 4 จุด ทำให้ภาพดูมีความน่าสนใจ 3) การเน้น (Emphasis) การเน้นจุดสนใจ เช่น ขนาดของรูปร่าง รูปทรง การจัดวางตำแหน่ง การตัดกัน เพื่อให้เกิดความแตกต่าง เป็นต้น 4) รูปแบบการจัดภาพ (Type of Composing) ได้ทั้งแนวตั้ง และแนวนอน โดยพิจารณาองค์ประกอบร่วมกันระหว่างขนาด และที่วางที่สัมพันธ์กัน เช่น รูปแบบการนำสายตาเข้าไปหาจุดเด่น หรือรักษาทัศนมิติ (Perspective) รูปแบบการกระจายเป็นรัศมี กระจายออกจากศูนย์กลางทำให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหว หรือการแผ่อำนาจที่ทรงพลัง 5) การเลือกฉากหน้าและฉากหลัง (Choosing Foreground and Background) การกำหนดฉากหน้า และฉากหลังให้เหมาะสม เพื่อไม่ให้โดดเด่นจนแย่งความน่าสนใจของวัตถุที่ต้องการนำเสนอ ทั้งฉากหน้าหรือฉากหลัง จึงเป็นส่วนช่วยสร้างให้ภาพถ่ายเกิดมิติที่สวยงามมากขึ้น

นอกจากนี้ การจัดองค์ประกอบภาพยังมีเทคนิคซ้อน Layer โดยการแบ่งพื้นที่ออกเป็นส่วน ๆ ให้เกิดมิติเชิงลึกที่ไม่เท่ากัน ซึ่งแบ่งออกเป็นส่วนหน้า (Foreground) ส่วนกลาง (Middle-Ground) และฉากหลัง (Background) แต่ในบางครั้งก็ไม่จำเป็นต้องมีส่วนประกอบ 3 ส่วนนี้ ทั้งนี้

ขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์ในขณะถ่ายภาพนั้น ๆ (อนันต์ จิรมหาสุวรรณ, 2550, น. 124) และช่วงเวลา ฉาก พื้นที่ เป็นวัตถุส่วนสำคัญที่แสดงความหมาย บ่งบอกร่องรอยบริบทเรื่องราวความสัมพันธ์ในอดีต

2. ภาพสื่อสัญลักษณ์ทางความหมายผ่านพิธีกรรม

ภาพถ่ายในพิธีกรรมอ้วกั๋ง และพิธีสาบองค์เทพกิ้วอ่องไตเต่ ในประเพณีกินผักเป็นภาพการสื่อสารทางความหมายที่ช่วยทำความเข้าใจ ในลักษณะของภาษาภาพ Ferdinand de Saussure (1857 - 1912) ได้มองภาษาเป็น “ปรากฏการณ์ทางสัญลักษณ์” “สัญลักษณ์” (Sign) เป็นเครื่องมือสื่อสารหรือแทนความหมาย เพื่ออธิบายคุณลักษณะปรากฏการณ์ทางสังคม และวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ผลิตความหมายเนื้อหา/รูป (material) เรียกว่า “Signifier” การสร้างหมาย แทนภาพ กับ “Signified” แทนความคิด (Concept) การให้ความหมาย ทั้ง Signifier กับ Signified จึงเป็นหน่วย “สัญลักษณ์” (Sign) เป็นเครื่องมือที่สามารถพิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยการเทียบเคียงให้เห็นความแตกต่างระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมาย สัญลักษณ์ที่ปรากฏการณ์ในภาพเพื่อการสื่อสาร (ธีรยุทธ บุญมี, 2551, น. 87) Charles Sanders Peirce, (1839 -1914) กล่าวถึงการจัดแบ่งประเภทระบบสัญลักษณ์ทางการสื่อสารที่ใช้เป็นตัวแทนความหมายของสิ่งหนึ่ง ๆ ซึ่งภาพถ่ายในฐานะการสื่อสารเชิงรูปสัญลักษณ์/สัญลักษณ์ที่เป็นภาพ โดยมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) รูปสัญลักษณ์ (Iconic) คือ การสื่อสารตามสิ่งที่เห็นในภาพเป็นการสื่อความหมายด้วยภาพถ่าย ทำหน้าที่แบบเสมือนจริงหรือภาพสะท้อนความจริง 2) ดัชนี (Index) คือ การสื่อสารที่ต้องอาศัยเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นเหตุ และเป็นผลต่อกันหรือการคิดของผู้รับสาร 3) สัญลักษณ์ (Symbol) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปสัญลักษณ์กับความหมายสัญลักษณ์ เป็นเรื่องของการเป็นตัวแทน (Representation) ซึ่ง C. Peirce ได้ขยายความของสัญลักษณ์ที่เป็นภาพ (Visual Sign) เช่น

ภาพวาด ภาพถ่าย เป็นต้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2552, น. 78 - 79) และยังวิเคราะห์ถึงความหมายที่ถูกทำหน้าที่ของสื่อด้วยการนำเสนอภาพนิ่งต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยกระบวนการสร้างรหัสทางผัสสะเชิงตาในเกือบ ทุก ๆ เทคนิคของถ่ายภาพด้วยกล้องดิจิทัล สามารถสื่อแทนถึงรหัสภาพตัวแทนในเชิงเทคนิค (Code Technical Representation) กับรหัสของเนื้อหา (Codes of Content) ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้ในภาพถ่ายถึงเทคนิค มุมกล้อง องค์ประกอบภาพ เป็นต้น (ธีรยุทธ บุญมี, 2551, น.173-177) ดังนั้นการวิเคราะห์ถึง “ภาพตัวแทนที่สวมบทบาท” “รูปวัตถุ” ที่แทนความหมายทางสัญลักษณ์ในพิธีกรรม “ฉาก” และ “สถานที่” รวมการพิจารณาถึงรหัสทางเทศะ-เวลา (Spatial-Temporal code) ซึ่งการใช้ภาพจากการเคลื่อนไหวของกล้อง (Panning) ไม่ว่าจะมองมุมภาพรวมมาสู่รายละเอียด หรือเทคนิคมุมมองต่าง ๆ มักใช้สื่อสารแทนความเชื่อมโยงเพื่อเน้นกิจกรรมทางความหมาย สถานะ และเหตุการณ์ได้

กระบวนการสื่อความหมายที่เป็นปรากฏการณ์ในภาพถ่ายเชิงศิลปะ-วัฒนธรรม สะท้อนถึงแนวคิดของนักถ่ายภาพที่เลือกสื่อความหมายสัญลักษณ์ด้วยภาพถ่ายในพิธีกรรมช่วงงานประเพณีกินผัก ระหว่างวันที่ 1 - 9 เดือน 9 ตามปีจันทรคติจีน โดยเฉพาะช่วงพิธีกรรมอ้วกั๊ง และพิธีกรรมล้างองค์เทพกั๋วอ่องไต่ไต่ นับตั้งแต่วันที่ 2 เดือน 9 ตามปีจันทรคติจีน จนถึงวันสุดท้ายของงานประเพณีกินผัก เป็นการนำเสนออัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของคนจีน และลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนที่ได้กลายเป็นบริบทสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดภูเก็ต อันเป็นผลจากความร่วมมือระหว่างคนในพื้นที่ ชุมชนกับภาครัฐ ที่จัดให้มีขึ้นในพื้นที่ศาลเจ้า และในพื้นที่สาธารณะ เพื่อให้เป็นพื้นที่ของการแสดงออกทางสังคม อันมีนัยยะระหว่างกิมซิ่น (เทวรูปขององค์เทพ) กับม้าทรงที่เชื่อมโยงผนึกกรรมกัน ก่อเกิดความเป็นเทพกับความเป็นมนุษย์ ในช่วงเวลาภาวะพิเศษซึ่งเป็นส่วนสำคัญในปรากฏการณ์ของพิธีกรรมที่ล้วนมีกระบวนการสร้างความหมาย

ทางสัญลักษณ์ ทั้งพื้นที่ เวลา และสิ่งศักดิ์สิทธิ์กับความสัมพันธ์ทางสังคม Turner Victor (1970, pp. 128-130) กล่าวถึงสัญลักษณ์ในพิธีกรรมที่สัมพันธ์กับกระบวนการทางสังคม และวิเคราะห์รูปแบบทางวัฒนธรรมพิธีกรรม โดยมองไปที่โครงสร้างทางสังคมที่เป็นความสัมพันธ์ของสถานภาพบทบาท กับโครงสร้างทางสังคมในหน่วยต่าง ๆ การเข้าใจความหมายเชิงสัญลักษณ์ในพิธีกรรม กระบวนการทางพิธีกรรมที่เปลี่ยนผ่านจากสถานะหนึ่งไปสู่อีกสถานะหนึ่ง สภาวะที่อยู่ในช่วงของการเปลี่ยนผ่าน คือ สภาวะคุณสมบัติที่ไร้โครงสร้าง หรือช่วงเวลาที่เราเรียกว่าช่วงชายขอบ เพราะคุณสมบัติแห่งช่วงชายขอบ เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดวรรณกรรมปรัมปรา สัญลักษณ์ (Symbol) ทางพิธีกรรมที่เป็นการสื่อสารกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้เชื่อมโยงตนเองเข้ากับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยการใช้วัตถุสัญลักษณ์ เช่น รูปปั้น เครื่องดนตรี การใช้ตำนานหรือความเชื่อในวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่องในระบอบจักรวาลเพื่อตอบสนองความต้องการร่วมกันที่แสดงออกทางพฤติกรรมในช่วงเวลาของพิธีกรรม ให้เห็นถึงการควบคุมพลังพิเศษดังกล่าวนี้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในพิธีกรรม

ดังนั้น เพื่อความเข้าใจหลักการ และสัญลักษณ์ของพิธีกรรมต่าง ๆ ในพิธีกรรมอิวแก๊ง และพิธีกรรมสำอางค์เทพกิวอ่องไตเต้ได้อย่างแจ่มชัดว่ามีรูปแบบสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์ที่ทำให้พิธีกรรมเหล่านั้นยังคงความหมายที่ยิ่งใหญ่ที่สร้างความสนใจแก่ผู้คนทั่วไป ซึ่งสัญลักษณ์บางสิ่งมีความหมายต่อบรรพบุรุษคนจีนและความหมายในการประกอบทางพิธีกรรม

3. อสังการแห่งขบวนแห่งองค์เทพกิวอ่องไตเต้: ความเหมือนจริงนิยม “เล่าเรื่องด้วยภาพ”

พิธีอิวแก๊ง เป็นขบวนแห่งองค์เทพกิวอ่องไตเต้ สำหรับการท่องเที่ยวดินแดนแห่งพหุวัฒนธรรม ในช่วงวัน เวลา และพื้นที่แห่งความศรัทธา โดยใช้หลักองค์ประกอบการถ่ายภาพ และการนำเสนอควบคู่เนื้อหาผ่านสื่อ

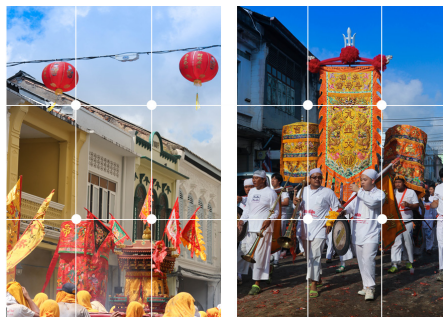
ภาพถ่ายเชิงสัญลักษณ์ในขบวนแห่องค์เทพรอบเมือง เป็นเรื่องราวทางวัฒนธรรม เชิงการท่องเที่ยว พิธีกรรมอ้วกั๋งของแต่ละศาลเจ้ามีความเป็นอัตลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตน และได้รับความสนใจจากฉ้ายอ้ว (บุคคลเข้าร่วมการในงานประเพณีกินผักประจำปีของศาลเจ้าต่าง ๆ) ที่เข้าร่วมประกอบพิธีกรรม รวมถึงผู้ชมขบวนแห่ ด้วยความยิ่งใหญ่อลังการด้วยริ้วขบวน และการปรากฏตัวขององค์เทพจำนวนมากที่เข้าประทับร่างม้าทรงหญิง และม้าทรงชาย ทำให้เป็นที่จับจ้องของผู้คนทั้งหลาย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยว และพื้นที่ใกล้เคียงได้มีส่วนร่วมรับเสด็จองค์เทพ กว้ออ๋งไตเต้ที่เสด็จไปเยี่ยมประชาชนในพื้นที่ ซึ่งแต่ละบ้านเรือนได้อัญเชิญกิมฉิ้นที่มีในบ้านมาประดิษฐานบนตัว รับเสด็จที่จัดตั้งขึ้นบริเวณหน้าบ้านของตน ตลอดทั้งขาไปและขากลับตามเส้นทางทั้งสองฝั่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ขบวนแห่องค์เทพกว้ออ๋งไตเต้ และสี่สันอันยิ่งใหญ่ของขบวนอ้วกั๋ง

พิธีแห่ขบวนองค์เทพกว้ออ๋งไตเต้ และองค์เทพต่าง ๆ เพื่อไปอัญเชิญ “เฮี้ยวโหย้” หรือไฟศักดิ์สิทธิ์ที่บริเวณชายหาดแหลมสะพานหินหรือบริเวณริมทะเลที่ใกล้กับที่ตั้งของศาลเจ้านั้น ๆ เป็นพิธีกรรมที่ศักดิ์สิทธิ์ โดยมีพิธีอ้วกั๋งของศาลเจ้าต่าง ๆ ในทุกวัน นับตั้งแต่วันที่ 2 เดือน 9 ตามปีจันทรคติจีน จนถึงวันสุดท้ายของงานประเพณีกินผัก ซึ่งแต่ละศาลเจ้าได้มีการจับจอง จัดแบ่งพื้นที่ของแต่ละศาลเจ้าไว้เป็นสัดส่วน และมีการจัดลำดับวันแห่ขบวนของแต่ละศาลเจ้าไม่ให้ตรงกัน เพื่อความสะดวกและความเป็นระเบียบเรียบร้อยต่อการประกอบพิธีกรรมอ้วกั๋ง ทั้งนี้แต่ละศาลเจ้ามีประกาศเป็นภาษาจีนเรียกว่า “ฮ่องเตี้ยว” ติดไว้ตามจุดต่าง ๆ ที่เป็นเส้นทางผ่านของขบวนอ้วกั๋ง เพื่อให้ผู้คนรับทราบเป็นการเตรียมรับเสด็จองค์เทพกว้ออ๋งไตเต้ จึงเป็นเสมือนการออกเสด็จประพาสขององค์เทพกว้ออ๋งไตเต้ ที่สะท้อนถึงรูปแบบการเสด็จเยือนราษฎรของพระมหากษัตริย์จีนในอดีต โดยใช้เส้นทางในย่านชุมชนเมืองเก่าภูเก็ตที่ทุกศาลเจ้าต้องผ่าน

เป็นเสมือนการย้อนอดีตทวนรำลึกถึงมาตุภูมิบนพื้นที่ความทรงจำที่บรรพบุรุษชาวจีนได้เดินทางจากแผ่นดินเกิดมาใช้ชีวิตในเมืองภูเก็ต สอดคล้องกับที่ เจษฎา นิลสงวนเดชะ (2557, น. 203) กล่าวว่า การอัญเชิญองค์เทพออกแห่รอบเมืองหรือรอบพื้นที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่นมณฑลยกเกี้ยน และได้หันส่วนใหญ่เรียกว่า “ชุดสุน” หรือ “ชุดหิว” เปรียบเสมือนองค์จักรพรรดิออกตรวจราชการตามท้องที่ต่าง ๆ เพื่อแสดงพระราชอำนาจและควบคุมการบริหารประเทศด้วยพระองค์เอง หรือเป็นการเสด็จประพาสชมเมืองเพื่อเยี่ยมเยียนราษฎร

ในภาพเป็นการแห่ขบวนอ้วกั๊งของแต่ละศาลเจ้าที่สื่อความหมายทางสัญลักษณ์-รูปสัญลักษณ์ของ “ตัวเลียน” โดยใช้กระบวนจัดวางภาพตามหลักการถ่ายภาพแบบกฎสามส่วน / จุดตัด 9 ช่อง (Rule of Thirds) การถ่ายภาพลักษณะนี้เป็นวิธีพื้นฐานที่ง่ายมากในการจัดองค์ประกอบภาพโดยวัตถุหรือสัญลักษณ์ที่ปรากฏอยู่ตรงจุดตัด การแบ่งสัดส่วนและการวางสมดุลของ Rule of Third และควบคุมความรู้สึกของการเคลื่อนไหวที่กำลังถ่ายวัตถุหรือสัญลักษณ์ที่เคลื่อนที่อยู่ที่ไปในทิศทางที่เคลื่อนที่ไว้ด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อให้ด้านหลังมีพื้นที่ว่าง โดยจุดตัด 9 ช่อง กฎสามส่วนจึงประกอบด้วยเส้นสมมุติขึ้นมา 4 เส้น แนวตั้งสองเส้น และแนวนอนสองเส้น เป็นการวางจุดเด่นที่ต้องการเน้นในภาพให้ดูมีความน่าสนใจ

ภาพที่ 1 การออกเสด็จประพาสขององค์เทพกิ้วอั้งโต่เต่
ปัทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

จากภาพที่ 1 เป็นขบวนแห่ที่มีองค์เทพกั๋วอ่องไต่เต่ประทับในตัวเลียน หรือเกี้ยวหามประจำพระองค์เพื่อแทนความหมายถึงความสูงส่ง มีเหนี่ยวส่วหรือฉัตรจินขนาบข้าง มีกิมซิ่นขององค์เทพต่าง ๆ ประดิษฐานอยู่บนไท่เปี๋ย ที่เรียกว่า “เกว” ซึ่งเป็นเกี้ยวหามขนาดเล็กที่เปิดโล่ง ไม่มีหลังคา และมีธงขบวนซึ่งเขียนพระนามองค์เทพกั๋วอ่องไต่เต่ไว้บนผืนธง หรือที่เรียกว่า “ไค่ล่อเกี” และกลุ่มของฉ้ายอิวต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มเด็กนักเรียนของโรงเรียนต่าง ๆ ที่เข้าร่วมพิธีถือธง หน้าขบวนมีสัญลักษณ์ที่เป็นเครื่องดนตรีให้สัญญาณ โดยมีการเป่า “โซ้ย” หรือปี่ยาวแบบจีน และ “ผ่าง” หรือฆ้องจีน เป่าและตีตามจังหวะนำหน้าตัวเลียนที่มีบรรดาเจ้าแกล่ล่อจู้ และองค์พระชั้นผู้ใหญ่เดินอารักขาอยู่ท้ายขบวน ส่วนหัวขบวนอิวแก้งเริ่มด้วยไค่ล่อเกี ตามด้วยขบวนก๊ีบสู (สมชาย มนูญทรัพย์, 2562, สัมภาษณ์) จากนั้นจึงเป็นขบวนขององค์พระต่าง ๆ และขบวนไท่เปี๋ย โดยมีชุด “โล่ก้อตั้น” หรือกลองชุดแบบจีนของศาลเจ้าต่าง ๆ ที่ส่งมาร่วมขบวนแห่ในพิธีด้วย (ภาพที่ 1 และภาพที่ 2) เมื่อขบวนปะรำพิธีเดินทางไปถึงปลายแหลมสะพานหิน (ริมทะเล) ฝ่ายผู้ประกอบพิธีกรรม เริ่มการสวดมนต์ และอ่านสาส์นอัญเชิญเหยี่ยวเหยหรือไฟศักดิ์สิทธิ์ สุทธิศักดิ์ สุขสมบูรณ์ (2562, สัมภาษณ์) กล่าวว่า หลังจากเสียงทวยเส่ริจเรียบร้อยแล้วจึงมีการจุดไฟศักดิ์สิทธิ์ที่มีไม้จวงซึ่งบรรจุอยู่ในหม้อดินที่ได้จัดเตรียมไว้ เจ้าแกล่ล่อจู้ได้อัญเชิญอัญเชิญหม้อดินบรรจุไฟศักดิ์สิทธิ์ นำกลับไปประดิษฐานในห้องตำหนักในของศาลเจ้า

ตลอดเส้นทางมีการจุดประทัดต้อนรับเสียงดังสนั่นหวั่นไหว ตัวอย่างในภาพถ่ายที่ผู้คนจ้องมองไปที่ขบวนไท่เปี๋ย ซึ่งเป็นการจัดองค์ประกอบภาพแบบนำเส้นสายตา (Leading Lines) เพื่อพาผู้ชมภาพให้ไปหาจุด และช่วยเน้นรูปสัญลักษณ์ในภาพน่าสนใจมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มระยะให้ภาพทำให้ภาพดูมีความลึกที่เป็นมิติที่ 3 หรือ Perspective ให้แก่ภาพถ่ายอีกด้วย

ภาพที่ 2 การจุดปะทัดต้นรับขบวนแห่องค์พระ
ปีทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

ภาพที่ 3 ความศรัทธาต่อองค์เทพกิ้ว่องไตเต้
ปีทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

ในขณะที่ขบวนองค์เทพกิ้ว่องไตเต้เสด็จผ่าน ทุกคนต้อง “กุ่ม” หรือการนั่งคุกเข่าลง พร้อมกับพนมมือไหว้เพื่อแสดงความเคารพ ต่อองค์เทพกิ้ว่องไตเต้ด้วยความศรัทธา ซึ่งการถ่ายภาพในลักษณะมุมมอง (Viewpoint) มุมเงย (Ant’s-Eye View) หรือมุมที่เสยขึ้นด้านบนช่วย

เพิ่มความยิ่งใหญ่ให้แก่วัตถุหรือสัญลักษณ์ให้เกิดความน่าสนใจ สังเกตได้ว่า ม้าทรง และฉ้ายอ้ว มีทิศทางพุ่งเข้าหาตัวเลื่อน จึงเป็นมุมที่ช่วยเสริมพลังอำนาจ และความน่าเกรงขาม (ภาพที่ 3)

ภาพที่ 4 การแสดงอิทธิฤทธิ์ของม้าทรง
ปัทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

เส้นทางของขบวนพิธีแห่งองค์พระเป็นที่จับจ้อง สร้างความสนใจ และสร้างสีสันความตื่นตาตื่นใจให้แก่ผู้ที่มีมาร่วมชมเป็นอย่างมาก ทั้งม้าทรงชาย และม้าทรงหญิงที่แสดงตัวตนความเป็นเทพ ซึ่งเป็นจุดเด่นในงานพิธีอ้วแก้งที่มีการแสดงอิทธิฤทธิ์ต่าง ๆ ด้วยการเลือกใช้อาวุธ และเหล็กแหลม ทิ่มแทงฟาดฟันตามร่างกาย เช่น “ป้อท้าว” หรือขวาน “ไป่เกี่ยม” หรือดาบ และ “ทิกิว” หรือลูกตุ้มเหล็กแหลม เรียกว่าการ “ต้าวฮวด” และยังมีการใช้ศาสตราวุธที่แปลกพิสดารไม่ซ้ำกัน รวมถึงเน้นความแปลกใหม่ของวัสดุ หลากหลายรูปแบบ จึงดูน่าหวาดเสียวมากขึ้น ทำให้ขบวนแห่งองค์เทพ กลายเป็นเวทีการประลองเชิงอำนาจอิสระขององค์เทพ เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้คน อันเป็นการสร้างอัตลักษณ์ทั้งของม้าทรงเอง รวมถึงพี่เลี้ยงม้าทรงหรือผู้ติดตามที่เดินประกบองค์พระเพื่อคอยดูแลและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในภาพถ่ายสร้างความสมดุล/การสมมาตร (Balancing and Symmetry Elements) ระหว่างม้าทรงกับพี่เลี้ยงในแบบมุมมองระดับสายตา (Eye-Level View)

ทำให้องค์ประกอบในภาพ คล้ายคลึงความเป็นจริง/ความเหมือนจริงนิยม ด้วยอากัปกิริยาของม้าทรงที่ทำหน้าที่เป็นร่างทรงขององค์เทพจากการที่ดวงวิญญาณขององค์เทพเข้ามาประทับในร่าง ซึ่งเปลี่ยนไปตามรูปลักษณ์ขององค์เทพนั้น ๆ ม้าทรงจึงอยู่ในภาวะความเป็นเทพกับความเป็นมนุษย์ (ภาพที่ 4) นอกจากนี้ยังมีการอัญเชิญกิมีขึ้น หมายถึงเทวรูปขององค์เทพที่ประทับม้าทรงอยู่ในขณะนั้นเข้าร่วมขบวนด้วย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็นรูปลักษณ์ขององค์เทพ และได้ทราบว่าเป็นองค์เทพองค์ใด ป้านโต โดยสังเกตจากด้านหน้าของชุดต่อ (ชุดทรง)

ตลอดเส้นทางของขบวนแห่เนื่องแน่นไปด้วยผู้คนที่แต่งกายชุดขาว เป็นการสื่อแสดงถึงสัญลักษณ์ของงานประเพณีกินผักที่ผู้คนจำนวนมากต่างเฝ้าดูขบวนแห่อยู่สองข้างทาง ซึ่งในภาพถ่ายเกิดการซ้ำจากผู้คนที่ม่มีจำนวนมาก ลักษณะรูปร่าง รูปทรง หรือสีขาว คล้ายๆ กัน แสดงให้เห็นถึงการเน้นย้ำ/การซ้ำในเรื่องของรูปทรงที่สามารถสื่อออกมาได้อย่างชัดเจนจากกลุ่มคนต่าง ๆ ให้สัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงสัญลักษณ์พิธีกรรม และสร้างความน่าสนใจ ในภาพได้ง่าย การเว้นช่องว่างของเนื้อที่เท่ากัน/ไม่เท่ากัน ที่ซ้ำ ๆ กันทำให้เกิดระยะ บริบทของฉากหลัง (Foreground, Middle-Ground and Background) ที่ทรงพลังด้วยแรงศรัทธาของผู้คน (ภาพที่ 5) นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนต่าง ๆ รวมถึงผู้คนที่อาศัยอยู่ในเส้นทางของขบวนแห่องค์เทพได้จัดโต๊ะบูชาก็คือวางโต๊ะเต๋ไว้ตลอดเส้นทาง โดยสิ่งของบนโต๊ะบูชาประกอบด้วยกระถางธูป เชิงเทียน ดอกไม้ น้ำชา และผลไม้มงคลต่าง ๆ ซึ่งองค์พระที่ประทับในร่างม้าทรงจะแวะเข้าไปเยี่ยมเยือนตามโต๊ะบูชาเหล่านี้ เพื่อตีม้ำชา และอวยพรแก่ทุกคน

ภาพที่ 5 ขบวนไฟเป็ย
ปัทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

3.2 แสงแห่งคำคืนในขบวนส่งเสด็จองค์เทพกั๋วอ่องไตเต่

การส่งเสด็จองค์เทพกั๋วอ่องไตเต่ มีพิธีกรรมที่เรียกว่า พิธีส่งกั๋วอ่องไตเต่ เป็นการประกอบพิธีกรรมเพื่อน้อมส่งองค์เทพกั๋วอ่องไตเต่ กลับสู่สรวงสวรรค์ โดยช่วงเวลาก่อนการอัญเชิญองค์เทพกั๋วอ่องไตเต่ ประทับในตัวเลื่อน เพื่อเคลื่อนขบวนไปยังพื้นที่ริมทะเลนั้น จะมีพิธีกรรมส่งส่งเสด็จองค์เทพหยกอ่องซ่งเต่ องค์เทพต่าง ๆ ที่เข้าประทับร่างม้าทรง ทั้งฝ่ายศาสนพิธี ฮวดกั๋ว และเถ้าแก่หล่อจู้ รวมถึงฉ้ายอิว ร่วมกันอัญเชิญ พระราชวังจำลองขององค์เทพหยกอ่องซ่งเต่ และตุ๊กตากระดาดจำลอง องค์เทพหล่าซิ่นปักเต้าไปประดิษฐานไว้บนกองกระดาดทองซึ่งพับเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ยังพื้นที่บริเวณลานหน้าศาลเจ้า จากนั้นอัญเชิญกระดาดรูป และหม้อดินที่มีควันธูปหอมขององค์เทพหยกอ่องซ่งเต่ องค์เทพกั๋วอ่องไตเต่ และองค์เทพเล่งกั๋วไตเต่ ไปประกอบพิธีกรรมที่แท่นบูชาเสาโกเต้ง ฝ่ายศาสนพิธีสวดมนต์ และอ่านสาส์นส่งเสด็จ ขณะกำลังประกอบพิธีส่งเสด็จ ทั้งองค์พระ และผู้คนในที่นั่งต่างสงบนิ่ง ตั้งจิตอธิษฐานส่งเสด็จ และเมื่อผลการเสด็จหายออกมาเป็นที่เรียบร้อย มีการเผากองกระดาดทองพร้อมพระราชวังจำลอง และตุ๊กตากระดาดจำลององค์เทพหล่าซิ่นปักเต้าขึ้นสู่

สรวงสวรรค์ พร้อมกับการส่งสัญญาณ ตีกลอง และจุดประทัดตลอดเวลา แก้วแก้ว หล่อจัญญ์เชิญหม้อดินที่มีควันธูปหอมทั้ง 3 ชุด ออกจากศาลเจ้า พร้อมด้วย ตัวเลียนขององค์เทพกิ้วอ่องไตเต้ไปตามเส้นทางที่กำหนดไว้สู่พื้นที่ประกอบ พิธีกรรมปลายแหลมสะพานหิน ซึ่งทุกศาลเจ้าที่จัดงานประเพณีกินผัก จะประกอบพิธีกรรมนี้ในช่วงดึกของคืนวันที่ 9 เดือน 9 ตามปีจันทรคติจีน โดยแต่ละศาลเจ้าอาจใช้สถานที่ประกอบพิธีกรรมแตกต่างกันตามสภาพ พื้นที่ตั้ง

ภาพที่ 6 สีสังขยานำค่าคืนของการส่งเสด็จ

ปัทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

ขบวนแห่ในพิธีสำง มีความแตกต่างจากพิธีอ้วเก้งในส่วนที่ไม่มีการประดับประดาตกแต่งริ้วขบวน และไม่มีการแสดงอภินิหารขององค์พระที่ประทับร่างม้าทรง เนื่องจากเป็นช่วงเวลากลางคืน แต่ยังคงมีการตั้งโต๊ะบูชาตามเส้นทางเสด็จขององค์เทพกิ้วอ่องไตเต้ พร้อมกับการเผากระดาษทองและจุดประทัดตลอดเส้นทางเพื่อเป็นการส่งเสด็จภายในบรรยากาศของภาพถ่ายแสดงถึงการส่งเสด็จองค์เทพกิ้วอ่องไตเต้ด้วยการจุดประทัด จึงคละคลุ้งไปด้วยหมอกควัน และแสงสีในยามค่ำคืน ซึ่งเป็นการจัดวางองค์ประกอบรูปแบบ Fibonacci Spiral (ภาพที่ 6) ในลักษณะของเส้นโค้งคล้ายกันหอย มีการจัดวางตัวแบบตามแนวโค้ง แทนที่จะเป็นแบบเส้นตรง แสดงถึงการไหล และการเคลื่อนไหวของผู้คน นำเส้นสายตาของผู้ชมเข้าไปในภาพได้เห็นมิติทางวัฒนธรรม

เมื่อขบวนแห่ของแต่ละศาลเจ้าถึงแหลมสะพานหินพร้อมหม้อดินทั้ง 3 ชุด นำไปประกอบพิธีที่ปะรำพิธีที่ได้จัดเตรียมไว้เสมียนศาลเจ้าทำการสวดมนต์และอ่านสาส์นส่งเสด็จ บรรดาผู้คนที่จับจองพื้นที่ ณ ลานพิธีกรรมต่างจุดเทียน เพื่อน้อมส่งองค์เทพกิ้วอ่องไตเต่ด้วยการอธิษฐานจิต จนกระทั่งเมื่อผลการเสี่ยงทายเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงเผากระดาษทองกองใหญ่พร้อม “อั้งปั้ง” หรือกระดาษเหลืองที่เขียนรายชื่อผู้เข้าร่วมกินผัก และถูกคลี่ล้อมรอบกองกระดาษทอง เพื่อส่งไปให้องค์เทพกิ้วอ่องไตเต่ในสรวงสวรรค์ พร้อม ๆ กับการจุดกองกระดาษทองและการจุดประทัด บางศาลเจ้ามีการจุดพลุไฟจำนวนมาก แสดงให้ทราบว่ามีพิธีกรรมเสร็จสิ้นลง เจ้าแก่ว้อจู้ฮ้อฮุ่ยหม้อดินทั้ง 3 ชุด ออกจากบริเวณปะรำพิธี เพื่อนำไปยังเรือที่จอดรออยู่บริเวณริมทะเล และส่งต่อหม้อดินทั้ง 3 ชุด เพื่อนำไปลอยกลางทะเล โดยมีองค์เทพที่ประทับในร่างม้าทรงและเจ้าหน้าที่คอยติดตาม แต่มีข้อห้ามปฏิบัติตามความเชื่อที่ว่า เมื่อชุดหม้อดินส่งขึ้นเรือแล้วต้องรีบกลับในทันที และห้ามหันหลังกลับไปมองอีกเป็นอันขาด ทั้งนี้เป็นเสมือนการสอนให้รู้จักการตัดขาดจากสิ่งที่ต้องสูญเสียไปโดยไม่ต้องอาลัยอาวรณ์ เมื่อเรือเคลื่อนตัวออกไปจากชายฝั่งสู่กลางทะเลถือเป็นอันเสร็จสิ้นพิธีกรรมโดยสมบูรณ์

ภาพที่ 7 ส่งองค์เทพกิ้วอ่องไตเต่

ปัทมาสน์ พิณนุกูล (2562)

พิธีกรรมอ้าวแก้ง และพิธีกรรมสว่างแก้วอ่องไตเต้ ในงานประเพณีกินผัก เป็นพิธีกรรมที่สื่อความหมายและพลังอันยิ่งใหญ่ ซึ่งสร้างความสนใจแก่ผู้คนทั่วไป รวมทั้งนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ตัดสินใจเดินทางไปเยี่ยมชมหรือเข้าร่วมพิธีกรรมนี้ โดยเฉพาะพิธีกรรมของศาลเจ้าอ้วยตุ่ยเต้าโบ้แก้ง ที่มุ่งเน้นการนำเสนอพิธีกรรมอย่างยิ่งใหญ่ เพราะเป็นศาลเจ้าที่มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมมากที่สุด และมีจำนวนม้าทรงมากที่สุด เป็นการแสดงสัญลักษณ์/สัญลักษณ์อันเกี่ยวเนื่องกับองค์เทพแก้วอ่องไตเต้ และวัฒนธรรมความเป็นจีน เป็นการฟื้นความทรงจำในอดีต และการรำลึกถึงบรรพบุรุษคนจีนที่เชื่อมโยงกับความเชื่อ ความศรัทธาในวิถีทางศาสนาของผู้คน โดยการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยเน้นย้ำให้เห็นถึงอำนาจของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และองค์เทพเจ้าที่มีอยู่เหนือธรรมชาติ โดยมีกิมซิ่นเป็นรูปเคารพแทนองค์เทพ และมีองค์เทพที่ประทับในร่างม้าทรงเป็นผู้เชื่อมประสานโลกสวรรค์กับโลกมนุษย์ ประกอบกับเป็นประเพณี พิธีกรรมที่เรียกพลังความศรัทธา การหลงใหลของจำนวนผู้คนที่เฝ้าชมปรากฏการณ์พื้นที่ทางสังคม และเข้าร่วมประกอบพิธีกรรม กลายเป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจของจังหวัดภูเก็ต

สรุป

“พิธีอ้าวแก้ง” “พิธีสว่างแก้วอ่องไตเต้” เป็นพิธีกรรมที่ยิ่งใหญ่ที่สื่อความหมายผ่านขบวนแห่เสด็จองค์เทพผู้เป็นประธานของงานประเพณีกินผัก โดยมีองค์เทพต่าง ๆ ที่ประทับร่างม้าทรง รวมทั้งมีผู้คนจำนวนมากร่วมในขบวน เพื่อแห่แหนไปตามท้องถนนที่เป็นพื้นที่ด้านค้าขาย และด้านการท่องเที่ยวซึ่งเป็นเส้นทางเศรษฐกิจทั้งในอดีต และปัจจุบัน ซึ่งเส้นทางสายนี้ที่เป็นเส้นทางขบวนรับองค์เทพ และส่งเสด็จองค์เทพกลับสวรรค์ ทำให้ดูประหนึ่งเป็นเสมือนฉากของกลุ่มคนจีนที่เข้าไปมีบทบาทต่อระบบสังคม ระบบเศรษฐกิจในบริบทใหม่ที่เชื่อมโยงเป็นส่วนหนึ่งในพิธีกรรม และพื้นที่ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้

จึงเป็นการประดิษฐ์เพื่อใช้ในการประกอบพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะ การทำให้เกิดเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สร้างความตื่นตาตื่นใจ ให้แก่ผู้คนที่พบเห็น และต้องการสัมผัสกับองค์เทพที่ประทับในร่างม้าทรง ที่เป็นร่างกายมนุษย์ ซึ่งขบวนการแห่งองค์เทพกลายเป็นพื้นที่การแสดง ที่ถูกจับจ้องจากกลุ่มคนที่หลากหลาย อันมีพิธีกรรมที่สำคัญต่อวิถีพลวัต ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม

การถ่ายภาพเป็นการสื่อสารเพื่อสื่อเนื้อหาสาระต่าง ๆ ผ่านเทคนิค การถ่ายภาพ เป็นการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอันก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน ข้อมูลข่าวสารตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีการสร้างสรรค์รูปแบบ กระบวนการ สื่อสารด้วยภาพพร้อม ๆ กับการพัฒนาเทคโนโลยีทางการมองเห็นมาอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ในทุกยุคทุกสมัยต่างก็มีความจำเป็นต้องทำการสื่อสาร เพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการอยู่ร่วมกันในสังคมโดยการสื่อสาร ด้วยภาพ ซึ่งถือเป็นวิธีการสื่อสารที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีลักษณะเป็นรูปธรรม และเป็นสื่อกลางที่นำมาใช้เป็นตัวแทนในการสื่อสารถึงเรื่องราว และ เหตุการณ์ต่าง ๆ (กฤษณ์ ทองเลิศ, 2554, น. 8)

ภาพที่ถูกบันทึกภาพภายใต้ความทรงจำด้วยการสร้างสรรค์ผ่านมุมมอง ภาพถ่ายที่เล่าเนื้อหา ทั้งภาษาภาพและภาษาเขียน ยังส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ด้วยการโฆษณาจากรูปถ่าย การสร้าง “ภาพลักษณ์” ที่ดีขององค์การ ผ่านภาพถ่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์ และเก็บไว้เป็นประวัติศาสตร์แก่คนรุ่นลูกหลาน ให้เกิดภูมิความรู้ ยังเป็นการอนุรักษ์ อัตลักษณ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามของบรรพชนให้คงอยู่คู่กับชุมชน รวมทั้งเกิดความสนใจใคร่รู้ ในประเพณี และพิธีกรรมต่าง ๆ ของคนไทยเชื้อสายจีน ตลอดจนเป็นการส่งเสริม การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ทำให้ประเพณีกินผักของจังหวัดภูเก็ตเป็นที่รู้จัก กันไปทั่วโลก

เอกสารอ้างอิง

- กนกรัตน์ ยศไกร. (2552). *การถ่ายภาพเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: ทริปเพิล เอ็ดดูเคชั่น.
- กฤษณ์ ทองเลิศ. (2554). *การถ่ายภาพเชิงวารสารศาสตร์: แนวคิด เทคนิค การวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: อินทนิล.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *การวิเคราะห์สื่อแนวคิดและเทคนิค*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เจษฎา นิลสงวนเดชะ. (2557, พฤษภาคม - สิงหาคม). ตำนานพระกิวทอง ไต่เต่กิวทองไต่เต่กับความเชื่อในสังคมไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ*, 34(2), 66-80.
- ธีรยุทธ บุญมี. (2551). *การปฏิวัติสัญลักษณ์ของโซซูร์ เส้นทางโพลสตีมอเตอร์นิสม์*. กรุงเทพฯ: วิชาษา.
- ปรัชญา เปี่ยมการุณ. (2562, มกราคม - มิถุนายน). ภูมิทัศน์สื่อ ภายใต้บริบท การสื่อสารการท่องเที่ยว. *วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม*. 7(1). 113-119.
- ปัทมาสน์ พิณนุกูล. (2562). *การจุดปะทัดต้นรับขบวนแห่องค์พระ*. [ภาพถ่าย]. ภูเก็ต: สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- _____. (2562). *การออกเสด็จประพาสขององค์เทพกั๋วองค์ไต่เต่*. [ภาพถ่าย]. ภูเก็ต: สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- _____. (2562). *การแสดงอิทธิฤทธิ์ของม้าทรง*. [ภาพถ่าย]. ภูเก็ต: สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

- ปัทมาสน์ พิณนุกูล. (2562). *ความศรัทธาต่อองค์เทพกัวอ่องไต่เต่*. [ภาพถ่าย].
 ภูเก็ต: สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- _____. (2562). *ชบวนไต้เปี้ย*. [ภาพถ่าย]. ภูเก็ต: สาขาวิชาทัศนศิลป์
 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- _____. (2562). *ส่งองค์เทพกัวอ่องไต่เต่*. [ภาพถ่าย]. ภูเก็ต: สาขาวิชา
 ทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 ภูเก็ต.
- _____. (2562). *สี่ล้นยามค่ำคืนของการส่งเสด็จ*. [ภาพถ่าย]. ภูเก็ต:
 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏภูเก็ต.
- สมชาย มนูญจันทร์. นักวิชาการ ปรากฏการณ์ด้านวัฒนธรรมจีนในจังหวัดภูเก็ต
 หัวหน้าผู้ประกอบพิธีกรรม(ฮวดกั้ว) ในงานประเพณีกินผักศาลเจ้า
 จួយตุ่ยเต้าโบเก็ง. (สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2562).
- สุทธิศักดิ์ สุขสมบูรณ์. หัวหน้าฝ่ายตำหนักในของศาลเจ้าจួយตุ่ยเต้าโบเก็ง.
 (สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2562).
- สุรพงษ์ บัวเจริญ. (2554). *องค์ประกอบศิลป์สำหรับนักถ่ายภาพ*. กรุงเทพฯ:
 เอ็มไอเอส.
- อนันต์ จิรมหาสุวรรณ. (2550). *ศิลปะการถ่ายภาพ*. กรุงเทพฯ: ดีแอส
 ไพเรอร์สกรุ๊ป.
- Hall, S. (2013). *Representation Cultural Representations and
 Signifying Practices*. London: University of Essex.
- Turner, V. (1970). *The Ritual Process: Structure and Anti – Structure*.
 Chicago: Aldine Publishing Company.

ประกาศมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต

เรื่อง หลักเกณฑ์การให้รางวัลสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัย

ตามที่มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ได้จัดตั้งกองทุนเพื่อการวิจัยขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์นอกเหนือจากการพัฒนาระบบการวิจัยและค้นคว้าวิจัยแล้ว ยังมุ่งที่จะส่งเสริมเผยแพร่องค์ความรู้และผลการวิจัยด้วย คณะกรรมการบริหารเงินกองทุนเพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จึงมีมติในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ให้จ่ายเงินรางวัลสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยของบุคลากร จากเงินกองทุนเพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตได้ และเพื่อให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์และชัดเจนในการเบิกจ่ายเงินรางวัลตามมติดังกล่าว มหาวิทยาลัยฯ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ดังนี้

๑. ลักษณะผลงานวิจัยที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุน

ลักษณะผลงานที่เผยแพร่ ซึ่งสามารถนำมาเบิกจ่ายเงินรางวัล โดยผลงานที่เผยแพร่ต้องสามารถจัดอยู่ในประเภทอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ได้ คือ

- ๑.๑ ผลงานวิจัย หมายถึง ผลงานอันเกิดจากกระบวนการวิจัยในเรื่องใดเรื่องหนึ่งทั้งหมดหรือเฉพาะส่วนที่เป็นสาระสำคัญของการวิจัยเรื่องนั้น
- ๑.๒ ผลงานประดิษฐ์หรือสร้างสรรค์ หมายถึง ผลงานที่มีลักษณะเป็นนวัตกรรมใหม่ สร้างสรรค์ขึ้นใหม่ หรือเป็นการดัดแปลงที่แสดงถึงการพัฒนาจากงานที่เคยมีมาก่อนอย่างชัดเจน โดยมีใช่เป็นการคัดลอกผลงานเดิมมาทำซ้ำ
- ๑.๓ บทความ ๑ เรื่อง มีสิทธิขอรับการสนับสนุนได้เพียง ๑ คนเท่านั้น และหากมีการตรวจสอบภายหลังพบว่ามี การขอซ้ำซ้อน ขอสงวนสิทธิ์ในการเรียกเงินคืน
- ๑.๔ บทความที่ขอรับการสนับสนุนจะต้องระบุ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง สังกัดผู้แต่ง ชื่อวารสาร ปีที่ (Volume) ฉบับที่ (Number)
- ๑.๕ บทความที่ขอรับการสนับสนุนจะต้องได้ข้อมูลจากการศึกษา ค้นคว้าและวิจัยด้วยตนเองหรือมีส่วนร่วมในการวิจัย
- ๑.๖ บทความที่ขอรับการสนับสนุนจะต้องไม่เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อปริญญาของผู้ขอรับรางวัล หรือผู้ร่วมวิจัย
- ๑.๗ บทความที่ขอรับการสนับสนุนจะต้องมีรูปแบบของบทความวิจัย (Research article) ที่ครบถ้วน ประกอบด้วย บทคัดย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการ ผลการทดลอง สรุป วิเคราะห์ และเอกสารอ้างอิง หรือตามรูปแบบบทความทางวิชาการที่เป็นที่ยอมรับของสาขาวิชา นั้นๆ และบทความประเภทรับเชิญ (Invited article) หรือบทความปริทัศน์ (Review article)
- ๑.๘ ลักษณะผลงานอื่นๆ คณะกรรมการจะพิจารณาเป็นรายกรณีไป

๒. รูปแบบการนำเสนอผลงาน

รูปแบบในการนำเสนอผลงานต้องเป็นการนำเสนอในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งดังต่อไปนี้

- ๒.๑ การนำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์ หมายถึง การนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบโปสเตอร์ในการประชุมทางวิชาการ ที่องค์กรหรือหน่วยงานทางวิชาการจัดขึ้น และมีรูปแบบของการนำเสนอตามที่องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ๆ กำหนด และบทความฉบับเต็มที่นำเสนอในรูปแบบโปสเตอร์นั้นได้ตีพิมพ์รวมเล่มในรายงานอันสืบเนื่องจากการประชุม (proceeding) ของการประชุม/สัมมนาทางวิชาการ โดยผู้ขอเบิกเงินรางวัลต้องเป็นผู้นำเสนอบทความด้วยตนเองและมีหลักฐานปรากฏ
- ๒.๒ การนำเสนอในรูปแบบการบรรยาย หมายถึงการนำเสนอในลักษณะการบรรยายหรือการสาธิตต่อที่ประชุมทางวิชาการ หรือการแสดงนิทรรศการในการจัดประชุมทางวิชาการ ที่องค์กรหรือหน่วยงานทางวิชาการจัดขึ้น โดยบทความฉบับเต็มได้ตีพิมพ์รวมเล่มในรายงานอันสืบเนื่องจากการประชุม (proceeding) ของการประชุม/ สัมมนาทางวิชาการ โดยผู้ขอเบิกเงินรางวัลต้องเป็นผู้นำเสนอบทความด้วยตนเองและมีหลักฐานปรากฏ
- ๒.๓ การนำเสนอในรูปแบบบทความ หมายถึง การนำเสนอในรูปแบบบทความทางวิชาการ อันอาจเป็นบทความการวิจัยหรือบทความของผลงานวิชาการ โดยเป็นบทความที่ตีพิมพ์ลงในวารสารทางวิชาการ (academic journal) หรือเป็นบทความฉบับเต็มที่ได้รับการคัดเลือกตีพิมพ์รวมเล่มในหนังสือรวมบทความทางวิชาการ (edited book or book section) ที่มีรูปแบบอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ/นานาชาติที่มีชื่อปรากฏอยู่ในประกาศของ สมศ. หรือ สกอ. หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR (SCImago Journal Rank : www.scimagojr.com) โดยวารสารนั้นถูกจัดอยู่ในควอไทล์ที่ ๑-๔ ในปีล่าสุด ใน subject category ที่ตีพิมพ์ หรือมีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลสากล ISI หรือ Scopus
- ๒.๔ การนำเสนอในรูปแบบงานสร้างสรรค์ หมายถึง งานสร้างสรรค์ที่ได้เข้าร่วมแสดงผลงานหรือได้รับรางวัลในการเผยแพร่ในระดับสถาบันหรือจังหวัด ระดับชาติ ระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาคอาเซียน หรือระดับนานาชาติ

๓. ระดับการนำเสนอผลงาน

๓.๑ ระดับในการนำเสนอผลงานวิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ระดับ ดังนี้

- ๓.๑.๑ ระดับชาติ หมายถึง การนำเสนอที่มีขอบเขตเป้าหมายอยู่ในประเทศไทย หรือเป็นเพียงการจัดระหว่างประเทศไทยกับประเทศคู่สมัชชิกที่เป็นทวีภาคีเท่านั้น และองค์กรที่จัดการนำเสนอจะต้องมีฐานะหรือได้รับการรับรองจากหน่วยงานระดับกรมขึ้นไป ได้แก่ วารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
- ๓.๑.๒ ระดับนานาชาติ หมายถึง การนำเสนอที่มีขอบเขตเป้าหมายเป็นการเผยแพร่ทั่วโลกหรือไปสู่ประเทศสมัชชิกที่เป็นพหุภาคี โดยองค์กรที่จัดการนำเสนอจะต้องเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ได้แก่ วารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลวารสารวิชาการระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับในระดับ

นานาชาติ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

๓.๒ ระดับในการนำเสนอผลงานประดิษฐ์และสร้างสรรค์ แบ่งออกเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

๓.๒.๑ ระดับนานาชาติ หมายถึง การเผยแพร่ที่เปิดกว้างสำหรับทุกประเทศ (อย่างน้อย ๕ ประเทศที่ไม่ได้อยู่ในกลุ่มอาเซียน)

๓.๒.๒ ระดับภูมิภาคอาเซียน หมายถึง การเผยแพร่เฉพาะในกลุ่มอาเซียน ๑๐ ประเทศ (อย่างน้อย ๕ ประเทศนับรวมประเทศไทยด้วย) และการให้คะแนนตามแหล่งเผยแพร่ ไม่จำเป็นต้องไป แสดงในต่างประเทศ อาเซียน หมายถึง สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มี ๑๐ ประเทศ ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย สปป.ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และ เวียดนาม

๓.๒.๓ ระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ หมายถึงโครงการร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศอื่น

๓.๒.๔ ระดับชาติ หมายถึงการนำเสนอผลงาน หรือสิ่งประดิษฐ์ทางศิลปะ ดนตรี ที่เป็นผลงาน วิชาการสู่สาธารณะและ/หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการจัดการการนำเสนอในระดับชาติอย่างเป็น ระบบและเป็นวิธีการที่ยอมรับในวงวิชาชีพ หรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กร สมาคมที่ เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในระดับประเทศ

๓.๒.๕ ระดับสถาบัน หมายถึงการนำเสนอผลงาน หรือสิ่งประดิษฐ์ทางศิลปะ ดนตรี ที่เป็น ผลงานวิชาการสู่สาธารณะและ/หรือกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการจัดการการนำเสนอในระดับสถาบัน อย่างเป็นระบบและเป็นวิธีการที่ยอมรับในวงวิชาชีพ หรือได้รับการสนับสนุนจากองค์กร สมาคม ที่เกี่ยวข้องและมีชื่อเสียงในระดับสถาบัน

๔. มูลค่าเงินรางวัลเผยแพร่

๔.๑ กำหนดเงินรางวัลต่อหนึ่งผลงาน ตามประเภท รูปแบบและระดับการนำเสนอผลงาน ดังนี้

งานวิจัย		
ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ	เงินรางวัล
๐.๒๐	บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ	
	- นำเสนอประเภทบรรยาย	๓,๐๐๐
	- นำเสนอโปสเตอร์	๑,๕๐๐
๐.๔๐	บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ	
	- นำเสนอประเภทบรรยาย	๕,๐๐๐
	- นำเสนอโปสเตอร์	๓,๐๐๐
	ผลงานที่ได้รับการจดอนุสิทธิบัตร	๔,๐๐๐
๐.๖๐	บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่ม ๒	๑๐,๐๐๐
๐.๘๐	บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ ๑	๑๕,๐๐๐
๑.๐๐	บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่ปรากฏในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือ สกอ.	๒๐,๐๐๐
	ผลงานที่ได้รับการจดสิทธิบัตร	๒๐,๐๐๐
	บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ ที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR หรือฐานข้อมูล Scopus หรือฐานข้อมูล ISI โดยวารสารดังกล่าวนั้นถูกจัดอันดับควอไทล์ที่ ๓ หรือ ๔ (Q๓ หรือ Q๔) ของปีที่ขอเบิกจ่ายเงินรางวัล	๒๐,๐๐๐
	บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ ที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR หรือฐานข้อมูล Scopus หรือฐานข้อมูล ISI โดยวารสารดังกล่าวนั้นถูกจัดอยู่ในควอไทล์ที่ ๒ (Q๒) ของปีที่ขอเบิกจ่ายเงินรางวัล	๒๕,๐๐๐
	บทความวิจัยหรือบทความวิชาการฉบับสมบูรณ์ที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติ ที่ปรากฏในฐานข้อมูลการจัดอันดับวารสาร SJR หรือฐานข้อมูล Scopus หรือฐานข้อมูล ISI โดยวารสารดังกล่าวนั้นถูกจัดอยู่ในควอไทล์ที่ ๑ (Q๑) ของปีที่ขอเบิกจ่ายเงินรางวัล	๓๐,๐๐๐
<p>หมายเหตุ: กรณีที่ได้รับรางวัลการนำเสนอผลงานให้สามารถเบิกเงินรางวัลได้ดังนี้</p> <p>(๑) รางวัลชนะเลิศเบิกได้ ๒ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ</p> <p>(๒) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ เบิกได้ ๑.๗๕ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ</p> <p>(๓) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ เบิกได้ ๑.๕๐ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ</p> <p>(๔) รางวัลชมเชยเบิกได้ ๑.๒๕ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ</p>		

งานสร้างสรรค์ (ที่ได้เข้าร่วมแสดงผลงาน)		
ค่าน้ำหนัก	ระดับคุณภาพ	เงินรางวัล
๐.๒๐	งานสร้างสรรค์ที่มีการเผยแพร่สู่สาธารณะในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง หรือผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Online	๑,๐๐๐
๐.๔๐	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับสถาบัน	๒,๐๐๐
๐.๖๐	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับชาติ	๓,๐๐๐
๐.๘๐	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับความร่วมมือระหว่างประเทศ	๔,๐๐๐
๑.๐๐	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับภูมิภาคอาเซียน	๕,๐๐๐
๑.๐๐	งานสร้างสรรค์ที่ได้รับการเผยแพร่ในระดับนานาชาติ	๕,๐๐๐
หมายเหตุ: กรณีที่ได้รับรางวัลการนำเสนอผลงานให้สามารถเบิกเงินรางวัลได้ดังนี้ (๑) รางวัลชนะเลิศเบิกได้ ๒ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ (๒) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๑ เบิกได้ ๑.๗๕ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ (๓) รางวัลรองชนะเลิศอันดับ ๒ เบิกได้ ๑.๕๐ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ (๔) รางวัลชมเชยเบิกได้ ๑.๒๕ เท่าของเงินรางวัลในระดับคุณภาพนั้นๆ		

๔.๒ ผู้มีสิทธิขอเบิกเงินรางวัลเผยแพร่ผลงานวิจัยต้องมีชื่อระบุในบทความที่ขอรับการสนับสนุน และมีสถานะเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่สอนหรือวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จนถึงวันที่ได้รับการอนุมัติเงินสนับสนุน รวมทั้งต้องเป็นผู้มีสิทธิในฐานะเจ้าของผลงานโดยตรง โดยจะต้องเป็นผู้มีส่วนสำคัญในการสร้างผลงานที่เผยแพร่ นั้น

๔.๓ หากผู้มีสิทธิเบิกเงินรางวัลร่วมผลิตผลงานกับผู้อื่นให้ได้รับเงินรางวัลเต็มตามจำนวนเงินรางวัล หรือตามร้อยละที่ตนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ให้แนบเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

๔.๔ การส่งบทความเพื่อพิจารณาขอรับเงินรางวัลในการประชุมวิชาการต้องส่งเป็นฉบับสมบูรณ์ (Full paper) และได้รับการตอบรับและผ่านการตีพิมพ์แล้ว การตีพิมพ์ต้องตีพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ซึ่งสามารถอยู่ในรูปแบบเอกสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

๔.๕ ผลงานสร้างสรรค์ทุกชิ้นต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยมีบุคคลภายนอกสถาบันร่วมพิจารณาด้วย

๕. การเบิกจ่าย

๕.๑ หลักฐานประกอบการเบิกจ่าย ประกอบด้วย

๕.๑.๑ บันทึกข้อความขอเบิกเงินรางวัลการเผยแพร่ผลงาน

๕.๑.๒ ใบสำคัญรับเงินรางวัลการเผยแพร่ผลงาน

๕.๑.๓ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนพร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

๕.๑.๔ สำเนาบทความฉบับเต็มที่ได้ตีพิมพ์ในรายงานอันสืบเนื่องจากการประชุมหรือวารสารทางวิชาการ

๕.๑.๕ กรณีตีพิมพ์ในรายงานอันสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding) ต้องมีเอกสารแนบ ดังนี้

- ๑) กรณีนำเสนอภาคบรรยายต้องมีตารางการนำเสนอที่ระบุวันเวลาที่นำเสนอในการบรรยาย กรณีนำเสนอภาคโปสเตอร์ต้องมีชื่อปรากฏในรายการของโปสเตอร์ที่แสดงในรายงานสืบเนื่องจากการประชุม

๒) หน้าปกและสารบัญหน้าที่ระบุชื่อและบทความของผู้เบิกเงินรางวัล

๓) เอกสารตอบรับการนำเสนอ

๔) สำเนาเกียรติบัตรการเข้าร่วมนำเสนอผลงาน

๕) หน้ากองบรรณาธิการหรือ/คณะกรรมการจัดการประชุม

๔.๑.๖) **กรณีตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ** ต้องมีเอกสารแนบ ดังนี้

๑) หน้าปกวารสารเล่มที่ตีพิมพ์ ที่ระบุรายละเอียดทางวารสาร ปีที่ ฉบับที่ รายละเอียดที่แสดงกำหนดเวลาที่ตีพิมพ์ (โดยบทความที่ขอเบิกนั้นต้องอยู่ในช่วงกำหนดเวลาตีพิมพ์ที่ระบุในวารสาร)

๒) สารบัญหน้าที่ระบุชื่อและบทความของผู้ขอเบิกเงินรางวัล

๓) ใบรับรองการตีพิมพ์บทความ

๔) สำเนาผลการสืบค้นที่แสดงว่าบทความหรือวารสารของท่านปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล

๕) รายละเอียดแสดงถึงค่า impact factor ของวารสาร

๕.๒ ผลงานเดียวกันหากมีการเผยแพร่ในประเภทต่างกัน ด้วยรูปแบบต่างกัน หรือระดับการนำเสนอต่างกัน จะเบิกจ่ายเงินรางวัลได้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น

๕.๓ ผู้ขอเบิกเงินเผยแพร่ผลงานวิจัยต้องเบิกเงินรางวัลภายในปฏิทินเดียวกันกับปีที่น่าเสนอผลงานหรือตีพิมพ์ผลงานวิจัย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตที่อิงจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

หลักเกณฑ์ตามประกาศนี้ให้มีผลตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป หากมีปัญหาใดๆ ในการปฏิบัติตามประกาศนี้ ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการบริหารเงินกองทุนเพื่อการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในการตีความและวินิจฉัย

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หิรัญ ประสารการ)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต